

Bizimdi O Masa

Deniz kadını, rüzgâr erkek...

Fikret Özkurt

telgrāfhane
yayınları

Telgrafhane Yayınları
Genel Yayın: 149

Bizimdi O Masa
Fikret Özkurt

1. Baskı: Eylül 2024
ISBN: 978-625-7926-62-1

Yayın Yönetmeni
Taylan Özbay

Editör
Çiğdem Aktepe

Tasarım-Dizgi
Mehmet Coşkun

Yayın Hakları © Telgrafhane Yayınları, 2024
Sertifika No: 48157

Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen ya da tamamen alıntı yapılamaz,
kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Baskı-Cilt
Bulut Dijital Matbaa San. Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 48120

Telgrafhane Yayınları Basım Dağıtım Ltd. Şti.
Adakale Sk. No: 16/9 Kızılay Çankaya/ANKARA
Tel: 0(312) 433 03 58
www.telgrafhane.com.tr/bilgi@telgrafhane.com.tr

Fikret Özkurt

BİZİMDİ O MASA

Deniz kadındı, rüzgâr erkek...

telgrāfhane
yayınları

Bu roman; kendilerini bir türlü ifade edemeyen,
memleketimin her şeyden yoksun bırakılmış,
yoksul, çaresiz ve yönsüz insanlarına ithaf edilmiştir...

1940'larda benzeri yaşanan, gerçek bir olaydan esinlenilmiştir.

"Ubi dubium ibi libertas."

"Nerede bir kuşku varsa orada özgürlük vardır."

İnsanı uzaktan tanımak olmuyor.

Onun içine girmeden, savrulmalarını, hınçlarını, kırılganlıklarını ve hele hele yaşanmışlıklarını görmeden o budur, demek olmuyor.

Hepimizi, koşullar, edinimlerimiz, özelemlerimiz, hayal dünyamız, etkilendiğimiz gözlemler, eğilimlerimiz, elbette çocuklukta aldığımız telkinler, deneyimlerimiz, bazen zorlamalarla aklımıza ve yapımıza sokulan, sokuşturulan yüklenimlerimiz ve kuşku yok, seçilmiş eğitimlerimiz ya da okulsuz bırakılmışlıklarımız şekillendiriyor...

Bazen çocuğuzdur, bazen kabadayı...

Bazen barışçıyızdır, bazen savaşçı...

Bazen içten inançlıyızdır, bazen o dünyayı kuşkuyla sorgulayıcı...

Her neyseki oyuzdur...

Masum, hırçın, saf, duygulu, çocuk, büyük, bilgiç, âşık, kavgaçı, mert, çaresiz, mağdur, sanık ve elbette insanızdır...

Gören, duyan, hisseden ve yaşayan insan...

Kimi zaman sokakların arka yüzünü yansıtan ve zor duyulan, yorgun insan sesleri gelir kulağımıza...

Ve çoğu zaman anıların ki; gizlenen o insan yüzleri, çocuklukta kalmış eski anıların ve boynu bükük hatıraların heveslendirdiği, saklanan o uzak hayallerin peşindedirler hep...

Lahzada geliveren sabahın o kızıl kahverengi aydınlığı yansıyor-
du karşı dağların eğik yamaçlarına...

Sonra sokak içlerine ve batı yakasındaki çatılı evlerin beyaz du-
varlarına düştü göz kamaştıran gün ışığı...

Uzaklarda bir kuş uçuyor...

Kuzgun mu o?

Saat daha sabahın yedi buçuğu...

Ortalıkta kimsecikler yok.

Körpe sabah aydınlığı evlerin içine doluyor. Evler yavaş yavaş
uyaniyor.

Eteklerinden burcu burcu kokuları geliyor dağların...

Batı yönü kümelenmiş bulutlarla dolu...

Leylekler çoktan gelmişler buralara. Birisi sessizce süzülüp kon-
du yuvasına.

Kuzeydeki rüzgârlı tepelerden aşağılara doğru akan bir hava akı-
mı var sanki...

Ana yolun hemen arkasından başlayan otlu, çimenlikli, kır çiçekli
geniş alanlarda, bitki yapraklarının üstünde biriken, geceden kalma
çiyyelerin sabah serinliğinde içleri top top ışıldıyor...

Börtü böcek mi, kuşlar mı içer o su damlacıklarını, yoksa güneş mi
buharlaştırır? Öğle güneşine varmadan hiçbiri kalmaz, uçup giderler...

Çınarlı sokaklara morumsu, titrek gölgeler düşüyor.

Ani çıkan rüzgâr, topraktan toz kaldırdı. Dağa doğru giden ça-
kılıllı yoldaki güzden kalma, sararan, kuru yapraklar dönerek yürü-
yüp kaçıyorlar...

Çatırtılı seslerle havalanan güvercinler var ileride. Yirmisi otuzu
birden kalktılar. Aralarında serçeler görülüyor. Bir iki döndüler, yeni-
den kondular meydana. Yerdeki atılıp saçılmış kuru ekmek kırıntıla-
rına üşüşüyorlar. Bir cümbüştür gidiyor ortalıkta.

Zaman ilerliyordu. Öğleyi çoktan geçmişti vakit.

Banklarda oturanlar kuşlara bakıyorlar.

Hayat, herkes için hayat...

Sonra hızla yürüdü gitti gün...

Gökyüzü bulanıyordu...

Gitgide kapanan hava nihayetinde yağmurlu, barut renkli kurşuniliklere döndü. Büyük kaya parçalı, taşlı topraklı, muazzam bir kütlenin toprak kaymasının ya da belki çok katlı binaların depremde çökmesinin çıkarttığı dehşetli seslerine benziyordu o uzaklardaki gök gürlemeleri...

Yarım bir küre gibi; uzamış, yaygın dalları ve solmuş yapraklarıyla fırtınaya direnen o muhteşem ve tek başına büyümüş yalnız ağaç, kayın ağacı olmalıydı. Geniş çaplı gövdesi, sert, güneyle rüzgârlara direnip, dimdik tutunmuştu toprağa. Balta girmemiş gür ormanlarla, sıva ve boya yüzü görmemiş ahşap ve tuğla ağırlıklı köy evlerinin ve göz alabildiğine uzanan ıssız yayla düzlüklerinin bekçisi gibi duruyordu tepe başında...

Arkasında ve çok uzaklarda, dipten tepeye ot kaplı, suskun ve yaşlı dağlar...

Çakal ulumaları, hışırdayan yağmurlar ve parlayıp saçaklanan şimşekler, sınır tanımayan çocuk hayallerinin yarattığı masalsı dünyalar gibiydi...

Arkalardan sığır sürüsünün böğürtüleri geliyor, yiyecek aramaktan yorgun düşmüş, deli deli bakan, kızgın ve pörtlemiş gözleriyle dişlerini gösteren bir köpek hırlıyordu yanda...

Çılgınca esen yağmurlu rüzgâr, kör bir cesaretle sokağa çıkmış insanları arkalarından ittiriyor, yollarda kalmış kuş yumurtası kadar küçük taşları yuvarlayarak sürüklüyordu...

Merkezdeki ana meydan ve ona çıkan sokaklar çok tenhaydı...

Derken, yağmurun son taneleri de yerlere düşüp yağmur bulutları dağların ardına çekilince, neredeyse batmakta olan güneşin sona kalmış bir avuç bulutu istiridye renklerine boyayan o mecalsiz hâli kalmıştı geride sadece...

Sonra geceye evrildi vakit...

Kara bulutlar, içlerindeki yağmurları da alıp gittiler...

Ay doğuyordu...

Bu gece tam dolunay olacaktı. Dağların ardındaydı ve ışığı büyüyor, çoğalarak yansıyor, karanlığı parçalayıp dağıtıyordu...

Şimdi artık aylı gecedir zaman...

Kavuniçi rengiyle tepedeki ardıç ağaçlarının arasından çıkıveren o sessiz ve hüznü hâli insanı ürperten ıpıssız yalnızlıklara itiyordu.

Hayal meyal seçilen yıldızların kırışan cılız ışıkları, sessizce konuşan insanın ağız kırırtıları gibiydi...

Rüzgâr durmuş, tabiat susmuştu...

Acı acı öten, inlemeli bir kuş sesi yankılandı gecenin içinde. Sesi sanki duvarlara, dağlara çarpıp geri geliyordu...

Bakır rengiyle sokaklara inmiş mehtap, insanda uçarı hayalleri kışkırtıp büyütüyordu...

Sabahlar taze heveslerse, akşamlar bezgin yorgunluklardır...

BİRİNCİ BÖLÜM

1

İnsanlar sevişiyor, sırtlarını dönüyor, çıkan bebeler bize kalıyor, dünyanın başına kalıyor, dedim.

Felsefe yapma bize ađam, dediler.

Felsefe meraktır be canlarım, dedim.

İyi ama evlenmeyelim mi yani o zaman, diye sert bir çıkış yaptı Salih.

Ulan reeskont faizi! Yırtık çuvaldan çıkar gibi çıkma ortaya hemen öyle... Millet ara vermeden sevişiyor, fırlayıp çıkan bebeler de milletin başına kalıyor... Herkes üretmeyi bırakmış, üretmenin derdine düşmüş. Plansız bi gıdım zevk, tonlarca toplumsal dert açıyor, demek istiyoruz oğlum, çocuk çok, geçim yok durumları yani, dedim.

Severim bu Salih'i... Ahbap çavuş münasebetimiz vardır zati muhteremle. Dürüst adamdır vesselam...

Sloganım şudur:

Nüfus artıyor, dünya batıyor...

Dikin karşıma prof'lerinizi, onlara da anlatayım tane tane bunu...

Bir somunu iki kişinin pay edip üleşmesi başkadır, on kişinin çullanıp bölüşmemesi başkadır be...

Böyle giderse içecek suyu bulamayacağız, bilmiş olun. Sonra demedi demeyin...

Negatif bir insan değilimdir. Harama uçkur çözmedik, çözmeziz de. Bilakis bakış açım, yönelimlerim, yapısal olaraktan sosyal iletişimdeki ana karakterim hep pozitif olmuştur. Bunu ben söylemiyorum. Arkadaşlarım sağ olsunlar, beni böyle tanımlarlar. Özetle, olumlu kimlikliyimdir, kavrayabiliyor musun ana temayı muhterem...

Mahalle kahvesindeyiz. Göçmenlerden açıldı konu bu kez... Önüne gelen sallıyor lafı... Ümmettirler, alalım kalsınlar, diyen var, defedelim gitsinler, diyen var...

Hoop abiler... Fren koyun bakalım, hırboluğun âlemi yok, başımıza bir çorap örüldü, siktir olup gitsinler, demenin de başımızın üstünde yerleri var, demenin de maddi manevi bir maliyeti var. Bunun yanında işin dramatik Aylan Bebe boyutu da var, dedim ve böylesine bir çetrefil konunun uzmanıymışçasına sergilediğim bir özgüvenle; meselenin toplumsal ve kültürel yönü analiz edilmeden hükme varılması bizi önyargılar bataklığına götürür. Nefret dilli söylemlerle ırk ayrımcılığına düşmeyelim, diye ekledim...

Sanırım bu izahatım işi daha da karmaşıkleştirmişti...

"Ayıp oluyor ama Turgay abi..." dedi birisi...

Amerikalı Coniler her iki lafın arasında fak fik diyorlar ayıp olmuyor da bizim "hoop hırbolar" lafı niye ayıp oluyormuş anlayalım, dedim...

Severler beni keratalar...

Ben karmaşık mevzuları hep hukuki düzlemde tartışmaktan yanayım. Bu tür söylemlerde toplumu kutuplaştıran, insan topluluklarını polarize eden bir siyasal çaba var gibi gelir bana.

Bunu görüyorum ve anında reddediyorum bu kötücül politikaları...

Bu böl ve yönet demek değil mi? İngiliz yayılcılığında miras değil midir bu bize?

Basmakalıp önerilere itibar etmem. Bana göre düşünceler özgün ve özerk olmalıdır...

Netice itibarıyla ben; tabiat, insan ve özgürlük... İşte bu üç kavramsal değer korunarak dünya daha güzel hâle gelir, dedim.

Açık fikirliyimdir...

Herkes benim bu tezimde buluştu.

Ve fakat göçmen sorununu halledemeden dağıldık...

Gene bir gün toplandık.

Hayta Talat, Nuri, Hergele Bülü, Egzozcu İsmail, Apaş Hikmet... Hepsi orada. Hele şükür Hırt Necmi de gelebildi. Kahvehanenin bir köşesine çekildik. Büyüklerimizi rahatsız etmeyelim, diyoruz. Mahallenin meselelerini konuşacağız... Eğrisiyle doğrusuyla pek çok laf ettik.

"Kimseye evliya muamelesi yapılmamalı" da birleştik.

Ardından demokrasi konusuna geldi söz.

Ben, konuya girmeden usul hakkında söz istedim. Herkes konuşsun, sonra fikirler hakkında oylamaya geçilsin, dedim. Hırt Necmi, oylamayı siktir et, dedi. Sonunda herkes beğendiği fikri alsın, dendi.

Ben daldım hemen konuya:

Adam, fosur fosur uyuşturucu içiyor, aynı zamanda alkolik... Sırf bu yüzden hasta. E arkadaş, ben vergilerimle senin ilaç, doktor, hastane masrafını niye karşılayayım ya?... Bana mı sordun ot çekerken?.. Bana da yazık değil mi? Dirsek çürüttük, ortaokulu bitirdik, anlıyoruz bu sorunlardan. Ama fikirlerimize aldırın yok. Oy günü gelince amanın da benim esnafım, emekçim, köylüm diyorlar... Sonra?.. Sonra bizi hesaba bile katan yok!

Taksiciliğin güvencesiz iş yükü, oto vergileri, sigorta falan diyecek oluyorsun, kalkıyor, sen devlete laf mı ediyorsun, diyor. Devlete laf söyleyen yok, biz icraata diyoruz molla... Devlet bakidir dostum...

Çaktın mı köfteyi...

Hey gidinin dünyası hey, dedim.

Seracettin: "Bırakın boşboğazlığı... Memleket meselesi size mi kaldı?" dedi.

Bu Üfürükçü Seracettin, sonbahar soğukları gibidir. Ne üşütür ne ısıtır adamı. Tavşan bokudur bir nevi. Ama geçen sene, ninesinden yüklü bir miras kalınca götü kalktı bunun... Böyle üst perdeden konuşur oldu zottirik...

Bizim Niko da oradaymış...

Bana "Sakin ol abi, tansiyonun çıkacak!" diyor...

Heey... Bizim takım... Ağır konulardır bunlar, işi karambole getirmeyin, dedim.

Uluslararası düzlemde ve kendi çapımda toplumcu gerçekçiyimdir. Ters türs davranıp caz yapmayın lan bana, dedim ilaveten.

Şimdi herkesin dünyadan haberi var arkadaş, insanların bilmediği yok. Sen kalkar millete demokrasimiz böyle, işinize gelirse, dersin olmaz dostum. Adam/kadın/çocuk kim olursa olsun, aldığı üç kuruşluk malın bile kalitesine bakıyor, sunduğun demokrasinin kalitesini mi sorgulamayacak sanırsınız efendiler, dedim.

Laflaya laflaya çaylarımızı içiyoruz...

Şişko İbrahim: "Ama insan hakları denen bir şey var dünyada, birleşik milletler var." dedi.

Dünyada insan eliyle yapılmış bunca zulüm ve tabiata karşı cinayetler varken, "suskunlukta" Birleşmiş Milletler örgütü ne yapıyor acaba?

Suskun Uluslar Birliği...

"Hadi oradan be!" dedim.

Ve bu meyanda, şu örneklemeyi de yapıp, konuyu somuta indirgemek istiyorum, deyip sesime de etkili bir ton vererek:

Evlerden uzak olsun, Kâmil amcanın doksanlık babası neredeyse on yıldır bunamış vaziyette. Ne kendini ne etrafını tanıyor. Kaybolmasın diye evden dışarıya salmıyorlar. Doktorlar teşhisi koymuş, iyileşmez, diyorlar. Kâmil amcam her seçimde babasını sandığa götürüp oy kullanır. Sandık görevlileri, bu dede bu hâliyle nasıl oy kullanacak, dediklerinde evladım bir şeyciği yok, sadece elleri titriyor, deyip sandık odasına birlikte giriyorlarmış.

Bu mu yani demokrasi, diye son bir hamle yaptım.

Aloo... Hemşehrim! İşiniz gücünüz kakara kikiri... Laf anlatıyorsunuz burada, deyip telefonuyla oynayan Gamsız Cemal'e çıkıştım...

Mütedeyyin, idealist ve muhafazakârımdır aynı zamanda. Bir çeşit sosyal ilerlemeci sayılırım yani icabında. Bu durum asla yadsınamaz. Ne o? Beğenemediniz mi? Realist olun oğlum! Neoliberal çıkıntılıklar yapmayın abinize, dedim.

Oturuma, Hayta Talat'ın belden aşağı anlattığı fıkra damgasını vurdu.

Bir saat kadar sürdü toplantı, sonra olaysız dağıldık...

Bu son uygulamalara falan bakıyorum da olmaz böyle şey, diyorum. Bir tarafın ellerini bağlayıp da gel çıkalım er meydanına, güreşelim dedin miydi insanımızın insaf ölçülerine sığmaz bu iş be şefim. Kaldıramaz bu haksızlığı benim ülkem, memleketim. Buna evet diyecek bir Allah'ın kulunu mumla arasan bulamazsın. Halkımızın sağduyulu feraseti budur. Hakem heyeti seni göz göre göre başpehlivan ilan etse ne yazar? Yapabiliyorsan rakibini pazınla, gücünle yen, saha dışındaki ayak oyunları ile değil, oldu mu müdürüm...

Deşarj oluyorum, kusurumuza bakılmasın artık... Mahallemin Tapucu Eşref abisi vardı bir zamanlar... Kravatından ayakka-bılarına, söylemlerinden ve saç tıraşından 8.30-17.30'luk yaşantısına kadar örnek bir memurdu... 657 sayılı Kanun adamıydı yani... Kanun ne diyorsa o, diyen kamu çalışanlarından...

Ben kendisine şahsen bu kurumsal kimliğiyle ve resmi içerikten bakmışımdır hep... Böyle insanlara böyle muamele ederiz biz, anlıyor musun?

Severiz de sayarız da överiz de...

Yalan söylememeyi ve ayrımcılık yapmamayı vazgeçilmez il-kelerim olarak sayabilirim...

Bana memleketin hâlini soruyorsun. Söyleyeyim sana. Hiç iyi değil. Kendimden biliyorum. Ha memleket ha aile. Fark etmiyor, aynı şey. Dövizimiz kıt mı, kıt. İşsiz nüfusumuz çok mu, çok. İhtiyaçlar bitiyor mu, bitmiyor. Bir elimiz yağda bir elimiz baldaymış gibi, kendimize bol bol yetiyormuşuz gibi bir de dünyanın dört bucağından muhacir misafir kabul ediyor muyuz, ediyoruz.

Olduk mu sana az tayın çok boğaz...

Gör bakalım durumumuzu. Ne ekmek yetiyor ne para. Dert çok mangır yok hesabı yani. Elin oğlu nasıl çözmüş bunu? Fen ve irfanla. Üreterek ve medenileşerek. Bizde bu ikisi var mı? Eh işte. Öyleyse nasıl olsun memleketin hâli be bacanak? Kimse bana borç alırız, demesin. Canına kastedildiğinde ya da omuz verilecek küçük bir desteğe ihtiyacın olduğunda lazımsa üç-beş kuruş alınır elbette, ama bunu alışkanlık hâline getirirsen yürümez o iş. Elin emanet parasıyla ne ihya olunur ne de caka satılır be yakışıklım...

Gidişat iyi değil hocam...